

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/246/2016
Identifikačné číslo spisu: 8016200230
Dátum vydania rozhodnutia: 28.03.2018
Meno a priezvisko: Mgr. Viliam Pohančeník
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:8016200230.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Viliama Pohančeníka a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a JUDr. Viery Nevedelovej, v právnej veci navrhovateľky: F. U., nar. XX.XX.XXXX, S.XXX/X, P. A., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.12.2015, o invalidnom dôchodku, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sd/22/2016 - 14 zo dňa 28.06.2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 1Sd/22/2016 - 14 zo dňa 28.06.2016 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľke právo na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Prešove napadnutým rozsudkom č. k. 1Sd/22/2016 - 14 zo dňa 28.06.2016 podľa § 250q ods. 3 O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.12.2015 (ďalej aj len „napadnuté rozhodnutie odporkyne“), ktorým odporkyňa podľa § 73 a § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej aj len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) zamietla žiadosť navrhovateľky zo dňa 14.09.2015 o zvýšenie invalidného dôchodku s odôvodnením, že podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa, zo dňa 13.10.2015, je naďalej invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. s rovnakou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Účastníkom náhradu trov konania nepriznal. Krajský súd v odôvodnení rozsudku podrobne poukázal na posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia z pobočky Stará Ľubovňa - L.. U. P. zo dňa 13.10.2015 a L.. T. F. zo dňa 03.02.2016 (po podaní opravného prostriedku) a následne bol zdravotný stav navrhovateľky a jej invalidita posúdené dňa 08.03.2016 aj posudkovou lekárkou Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko v Prešove L.. B. F., ktorá potvrdila posudkový záver posudkových lekárov pobočky. Čo sa týka iných zdravotných postihnutí, konštatovala, že navrhovateľka trpí bolesťami chrbtice - chronickým polytopným VAS, CBS, LIS Sy karpálneho tunela s prevahou vpravo a

neurogénou tetániou, ktoré opodstatňujú zvýšenie percentuálnej miery o 10%. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie sú naďalej považované duševné choroby a poruchy správania zaradené pod kapitolu V, položka 3, písm. b/ s percentuálnym rozpätím 50% - 80%, pričom priznaných bolo 50 %. V posudku uviedla, že posudzovaná je 49 ročná žena, matka 6 detí, rozvedená, vyučená krajčírka, v odbore pracuje na skrátenej úväzok. Navrhovateľka už bola posudzovaná s prítomnosťou odbornej lekárky pre psychiatriu v roku 2008, kedy odborná lekárka na základe aktuálneho vyšetrenia spochybnila diagnózu depresívnej poruchy a navrhla hospitalizáciu na psychiatrickom oddelení, ktorú vtedy odmietla. V júni 2009 bola hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení v Ružomberku a v tom čase bola charakterizovaná ako egocentrická osobnosť s pithiatickými rysmi s neurotickou nadstavbou, nakoľko pretrvávala v klinickom obraze hypochondrizácia, úzkostne-depresívna symptomatika, konverzná symptomatika a neurastenické príznaky. Neboli zistené žiadne organické známky poškodenia CNS. Stav bol uzavretý ako atypická depresia so somatickými príznakmi, stav chronifikovaný. Odvtedy hospitalizovaná nebola, k žiadosti o zvýšenie sumy invalidného dôchodku priložila psychiatrické vyšetrenie od psychiatra L. U. Napriek tomu v priebehu ďalších konaní bola diagnóza atypickej depresie považovaná za rozhodujúce zdravotné postihnutie a zaradená v príslušnej kapitole a položke pre Poruchy nálad v ťažkom stupni v dolnej hranici rozpätia. Posudková lekárka ponechala túto diagnózu, ktorá je pre posudzovanú priaznivá v zmysle percentuálneho hodnotenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Po zhodnotení všetkých ostatných ochorení ani jedno ochorenie samostatným hodnotením podľa prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z. z. neprevýši rozhodujúce ochorenie. Celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je naďalej 60%.

Krajský súd ďalej uviedol, že posudkoví lekári, ktorí vypracovali posudky, vychádzali z odborných medicínskych nálezov a ku dňu posudzovania zdravotného stavu navrhovateľky konštatovali, že jej zdravotný stav je nezmenený a nemožno ho posudzovať za stav opodstatňujúci zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a navrhovateľka je naďalej invalidná s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Navrhovateľka žiadnym spôsobom nespochybnila medicínske závery posudkových lekárov a súd nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by tieto závery vyvracala. Navrhovateľka okrem poukazovania na korupciu u ošetrovujúcich a posudkových lekárov, ktorí v minulosti posudzovali jej invaliditu, ničím nevyvrátila posudkové závery posudkových lekárov. Stanovenie rozhodujúceho zdravotného postihnutia patrí do kompetencie posudkových lekárov. Posudkoví lekári sa dôsledne zaoberali všetkými odbornými medicínskymi nálezmi, ktoré predložila navrhovateľka k posudzovaniu jej invalidity. Lekárske nálezy, ktoré predložila na pojednávaní, po ich porovnaní s lekáorskými nálezmi, ktoré boli posudzované posudkovými lekármi, krajský súd vyhodnotil tak, že sa jedná o nálezy so zhodným záverom, ktoré posudzovali posudkoví lekári. Posudkoví lekári zhodnotili zdravotný stav navrhovateľky v súlade s postupom, ktorý zákon predpisuje a ich posudky sú úplné a presvedčivé. Jednoznačne z nich vyplýva, že zdravotné poškodenie navrhovateľky neopodstatňuje zmenu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, lebo navrhovateľka je naďalej invalidná s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60 %.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie, ktoré na základe uznesenia krajského súdu doplnila, v zásade navrhujúc, aby bol opätovne posúdený jej zdravotný stav, keďže nie je spokojná s bodovým ohodnotením. Chorobu si nespôsobila sama, ale lekár, o čom sú informácie v spisoch na súde. Uviedla, že sa domáha pravdy a spravodlivosti, ktorá medzi úradníkmi na Slovensku ešte nie je, ale nájdu sa aj výnimky. Bojuje za zničené zdravie a pravdy sa nemôže dovolať len kvôli tomu, že sa postavila proti úplatku, čo by urobila znovu, nakoľko si česť a dušu nezapredá. Polemizovala o tom, prečo jej prípad neriešila sudkyňa, ktorá vybavovala jej predchádzajúcu vec. Spomenula tiež korupciu úradníkov, zdôraznila, že je veriaci človek a že každý by sa mal zamyslieť nad svojím životom a začať sa sám od seba meniť. Napokon namietala, že v rozsudku vôbec nebola riešená otázka jej zdravotných problémov.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla, aby odvolací súd potvrdil rozsudok krajského súdu z dôvodu jeho vecnej správnosti. Dôvody, ktoré uviedla navrhovateľka v odvolaní, nepovažovala za opodstatnené. Na posúdenie dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť

fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť sa vyžadujú odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie zverené posudkovým lekárom, a to tak na účely správneho ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní. Pochybnosti navrhovateľky o nesprávnom posúdení jej zdravotného stavu sú nedôvodné a vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nezakladá dôvod na spochybnenie správnych skutkových zistení a záverov prijatých v správnom konaní. Navrhovateľka nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a preto jej nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku nevznikol.

Dňom 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej aj len „S.s.p.“). V zmysle § 491 ods. 1 S.s.p., ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj len „O.s.p.“) pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa § 492 ods. 1 S.s.p., konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnych dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnych rozhodnutí ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

Najvyšší súd z obsahu predloženého súdneho a administratívneho spisu zistil skutkový stav tak, ako je podrobne opísaný v rozsudku krajského súdu, pričom krajský súd správne citoval aj ustanovenia právnych predpisov a poukázal na obsah posudkov posudkových lekárov, preto skutočnosti účastníkom známe nebude nadbytočne opakovať a len na doplnenie a zdôraznenie správnych rozhodnutí krajského súdu dodáva:

Kľúčovou otázkou vo veci bolo posúdenie, či odporkyňa a následne krajský súd správne vyhodnotili lekárske posudky posudkových lekárov týkajúce sa zdravotného stavu navrhovateľky a či navrhovateľke vznikol nárok na zvýšenie invalidného dôchodku, teda či má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť vyšší ako 60 %.

Podmienkou vzniku nároku na invalidný dôchodok podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. je invalidita poistenca. Za invalidného poistenca sa v zmysle § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. považuje poistenec, ktorý má pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok. Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobu nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4, určuje sa v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú. Mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10%, ak závažnosť ostatných

zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmieňujúcich dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav (§ 71 ods. 2, 3, 5 až 8 zákona č. 461/2003 Z. z.).

Navrhovateľka v žiadnom podaní neuviedla konkrétne dôvody alebo námietky, ktoré by spochybňovali závery posudkov a nepreukázala, že trpí takým ochorením, ktoré by znižovalo jej schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť vo väčšej miere, ako bolo stanovené posudkovými lekármi sociálneho poistenia. Vzhľadom na to, že posudzovanie zdravotného stavu je odbornou otázkou, aj rozhodnutie súdu závisí predovšetkým na odbornom lekárskom posúdení. Súd si preto nemôže urobiť o tejto odbornej otázke vlastný úsudok. Posudok, ktorý spĺňa požiadavky úplnosti, celistvosti a presvedčivosti a ktorý sa vysporiadava so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami, býva spravidla rozhodujúcim dôkazom pre posúdenie správnosti a zákonnosti preskúmaného rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu posudky posudkových lekárov sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Stará Ľubovňa zo dňa 13.10.2015 a 03.02.2016, ako aj posudok posudkovej lekárky sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredia, vysunuté pracovisko v Prešove zo dňa 08.03.2016, tieto podmienky spĺňajú.

Posudkoví lekári Sociálnej poisťovne pobočky a ústredia v posudkoch zohľadnili všetky zdravotné postihnutia navrhovateľky a ňou predkladané odborné lekárske nálezy, ktoré v posudkoch riadne vyhodnotili. Zhodne dospeli k záveru, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím navrhovateľky je duševná choroba a poruchy správania zaradené pod kapitolu V, položka 3, písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z. z. s percentuálnym rozpätím 50% - 80%, pričom navrhovateľke bolo priznaných 50%. Iné zdravotné postihnutia, ktoré sú posudkovo menej závažné a pri samostatnom hodnotení by nedosiahli percentuálnu hodnotu rozhodujúceho zdravotného postihnutia, boli ohodnotené navýšením o 10%.

Tvrdenie navrhovateľky, že jej zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nebolo lekárske nálezy preukázané. Jej subjektívne presvedčenie, že zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, nie je rozhodujúce, pretože posúdenie rozsahu zdravotného postihnutia a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti a vo veciach sociálneho poistenia je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Navrhovateľka ani v odvolacom konaní nepreukázala také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali doplnenie dokazovania za účelom posúdenia týchto skutočností či odstránenia rozporov.

V súvislosti s novými lekárske správami, ktoré boli posúdené v odbornom posudku o invalidite zo dňa 22.11.2017, odporkyňa rozhodnutím zo dňa 19.01.2018 opätovne zamietla žiadosť navrhovateľky o zvýšenie invalidného dôchodku. Odvolací súd dodáva, že v konaní o preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia odporkyne podľa tretej hlavy piatej časti O.s.p. súd v zásade preskúmava zákonnosť tohto rozhodnutia vo vzťahu k skutkovému stavu, ktorý existoval ku dňu vydania napadnutého rozhodnutia odporkyne, teda ku dňu 03.12.2015 (§ 250i ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p.), hoci zákon nevyklučuje možnosť, aby odporkyňa na základe ďalších dôkazov prehodnotila svoje rozhodnutie; takáto možnosť však nie je bez ďalšieho dôvodom na opakované posúdenie zdravotného stavu v prípade predkladania nových a nových lekárske nálezy a dôvodom na zrušenie napadnutého rozhodnutia odporkyne, ktoré v čase jeho vydania na základe riadneho zistenia skutočného stavu zodpovedalo zákonu. Odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že navrhovateľka má v prípade zhoršenia zdravotného stavu možnosť kedykoľvek znovu požiadať o zvýšenie invalidného dôchodku prostredníctvom príslušnej pobočky Sociálnej poisťovne.

Tak ako krajský súd, aj odvolací súd mal za preukázané, že zdravotný stav navrhovateľky zatiaľ nepreukazuje zvýšenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť nad 60 %.

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 v spojení s §

219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správny.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľka nebola v tomto konaní úspešná.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.